

Hoofdstuk 10

Privétaal of privéonzin?

Autobiografisme

- Dagboeken, weblogs, reality-shows, autobiografieën
- Maarten Doorman: wortels hedendaagse cultuur in Romantiek
- Individu centraal
- “Kunst is de allerindividueelste expressie van de allerindividueelste emotie”

Romantiek

- Van de Mens (Verlichting) naar het Individu
- Oudheid: gedichten en romans volgens principe van imitatio
- Romantiek: vernieuwing als principe
- Authenticiteit primair
- Belangrijke rol voor maker van het kunstwerk

Taalvernieuwing

- Persoonlijke ontboezemingen → persoonlijk taalgebruik
- Ontaardt in kunstmatigheid
- Verstaanbaarheid in het geding
- Hoe individueel mag een expressie zijn?

Ludwig Wittgenstein (1889 - 1951)

Wittgenstein

- Filosofie is taal filosofie
- Taal filosofie gaat over betekenissen
- Wittgenstein 1: Tractatus Logico-philosophicus
 - De logica van de bewering
- Wittgenstein 2: Philosophische Untersuchungen
 - Betekenis gelegen in het gebruik van de taal

Taalfilosofie

- Aurelius Augustinus (354 - 430): betekenis van woord is waar woord naar verwijst
- Gottlob Frege (1848 - 1925): onderscheid zin / betekenis
- Wittgenstein:
 - Taalspelen: beweren, beloven, vragen, opdragen, ..
 - Betekenis is gebruik in de taal
 - → taal heeft publiek karakter

Privétaal

- Taal voor expressie van binnenwereld onverstaaanbaar
- Afbeeldingstheorie: bij privéobjecten hoort privétaal
- Gebruik van regels privétaal niet toetsbaar
 - Geloven een regel te volgen = regel volgen
- Taal heeft wezenlijk publiek karakter

Conservatieve tendens

- Woorden krijgen pas betekenis binnen gemeenschap van taalgebruikers die een geschiedenis delen
- Het nieuwe wordt vanuit het oude geïnterpreteerd
- Het onbekende wordt vanuit het bekende geïnterpreteerd
- Kwaliteit valt niet samen met authenticiteit

Vragen

- Hoe weet ik wat 'pijn' is?
- Als taal geen afbeelding van de werkelijkheid verschaft, wat doet die dan wel?
- In hoeverre komt authenticiteit overeen met originaliteit?
- Hoe brengt een taal betekenissen over?